

підряду, проте неврахування у ньому специфіки, за якою працює галузь аутсорсингу України значно ускладнить розвиток даної сфери. Оскільки аутсорсингова сфера є надзвичайно привабливою та інноваційною для багатьох країн, а конкуренція – дуже жорсткою, дані бюрократичні перепони для її розвитку в Україні змусять зарубіжних замовників піти з українського аутсорсингового ринку і перейти у країни, законодавство яких заохочує ІТ аутсорсинг, враховуючи його вклад в економіку країни.

Крім того, ймовірним негативним наслідком такого регулювання може стати збільшення рівня тінізації цієї сфери, що також гальмуватиме її розвиток.

Висновки та пропозиції.

Таким чином, одним із завдань державної політики у сфері розвитку галузі ІТ повинно стати підтримання тенденції зростання експорту комп'ютерних та інформаційних послуг, яка почала формуватися в Україні у період після кризи, та реалізація потенціалу існуючих в Україні якісних трудових ресурсів. Пріоритетами такої політики повинні стати:

1. Розширення державного замовлення на фахівців ІТ сфери, зокрема в вищих навчальних закладах І-ІІ рівнів акредитації, з метою реалізації потенціалу талановитої молоді в регіонах України. Ми робимо акцент саме на таких навчальних закладах, оскільки галузь ІТ аутсорсингу не ставить обов'язкових умов з наявності вищої освіти, а робить ставку на наявність професійних знань та навичок програмування. Крім того, в умовах наявності та швидкого поширення якісних освітніх ресурсів у мережі Інтернет, такі навчальні заклади спроможні дати поштовх для подальшого професійного розвитку та освіти їхніх випускників. Такі фахівці вже в ранньому віці спроможні пропонувати себе на ринку інтелектуальної праці, інтегруватися у професійне середовище, продовжувати навчання за технологією «learning by doing», а також продовжувати отримувати освіту, маючи можливість постійної практичної апробації отриманих знань.

2. Підвищення вимог до формування навичок комунікацій іноземними мовами у вищих навчальних закладах І-ІІ рівнів акредитації. За даними звіту «Exploring Ukraine. IT Outsourcing Industry» у 2011 році 97 % компаній, які співпрацювали з українськими компаніями в сфері ІТ аутсорсингу, використовують англійську мову для комунікацій та написання технічної документації, заохочуються також знання німецької та французької мов.

3. Забезпечення дешевого інтернет-зв'язку в регіонах України, що дозволить децентралізувати аутсорсингові структури, сприятиме підвищенню рівня зайнятості в регіонах України, знизить рівень урбанізації населення. З цієї ж метою необхідно забезпечити розвиток інфраструктури в регіонах, рівень освіти і охорони здоров'я в селах та селищах міського типу.

4. Відкладення прийняття Закону «Про внесення змін до деяких законів України про видачу дозволу на наймання працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в іншого роботодавця» з метою ґрунтовного аналізу його впливу на розвиток галузі ІТ та недопущення погіршення умов на ринку інтелектуальної праці.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ :

1. Alexander Hijzen . A bird's eye view of international outsourcing: data, measurement and labour demand effects Режим доступу до статті. : <http://www.cairn.info/revue-economie-internationale-2005-4-page-45.htm>
2. World Intellectual Property Organization. Donna Ghelfi «The 'Outsourcing Offshore' Conundrum: An Intellectual Property Perspective. Режим доступу до статті. : <http://www.wipo.int/sme/en/documents/outsourcing.htm>
3. Criscuolo and Mark Leaver .Offshore Outsourcing and Productivity. Режим доступу до статті. : <http://www.oecd.org/sti/sci-tech/35637436.pdf>
4. Інформаційні технології як фактор суспільних перетворень в Україні: зб. аналіт. доп. / М. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк, Т. О. Ісакова; за заг. ред. Д. В. Дубова. – К. : НІСД, 2011. – 96 с.
5. Поплюйко А. М. Аутсорсинг в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку / А. М. Поплюйко // Фінанси, облік і аудит [Електронний ресурс] : зб. наук. праць / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана" ; відп. ред. А. М. Мороз. – К.: КНЕУ, 2011. – Вип. 18. – С. 335–340.
6. Захист інформації і безпека інформаційних систем – 2012.Б. Цибуляк «Використання аутсорсингу для захисту інформаційних систем». . Режим доступу: http://ubgd.lviv.ua/moodle/pluginfile.php/14209/mod_folder/content/4/%D0%9A%D0
7. Організація економічного співробітництва та розвитку. Глосарій статистичних термінів. Режим доступу: <http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=4950>
8. Вікіпедія. [Електронний ресурс] - <http://uk.wikipedia.org>
9. Mary Amiti and Shang-Jin Wei. Fear of service outsourcing: is it justified? Режим доступу до статті : <http://www.oecd.org/sti/sci-tech/35333668.pdf>
10. Асоціація українських аутсорсингових компаній. “Exploring Ukraine. IT Outsourcing Industry”, Режим доступу : <http://hi-tech.org.ua/exploring-ukraine-it-outsourcing-industry-the-volume-of-it-outsourcing-services-provided-in-ukraine-has-grown-by-a-factor-ten/>
11. IT Outsourcing Review from Central and Eastern Europe The Conference / Business IT Optimization Summit 2010 // www.itonews.eu/en/news/news-ukraine/conference-business-it/index.html

UDC 338.46(478.9)

ANALYSIS OF THE CERTIFICATION SERVICES MARKET OF MOLDOVA

Turcanu Gh., Associate Professor, PhD, ASEM, Chisinau, R. Moldova

Zetia V., PhD student, ASEM, Chisinau, R. Moldova

Туркану Ж., Жетя В. Аналіз ринку сертифікаційних послуг Молдови.

Конкурентоспроможність, яка має вирішальну роль у виробництві і продажі якісних товарів, стала однією з головних турбот уряду і компаній з різних країн, які бажають стати лідерами на міжнародному рівні. Молдова також має таку мету. Національні зусилля, зосереджені на реалізації європейських правил, реалізації міжнародних і європейських стандартів, в тому числі в сфері якості, створення національної системи оцінки відповідності, підвищення якості освіти, в тому числі безперервної освіти та підготовки кадрів - все сприятиме досягненню соціальної конкурентоспроможності.

У Молдові були побудовані національні структури багатостороннього характеру якості, особливо на приватній основі. Це включає в себе відповідність національної оцінки інфраструктури організації освіти, професійної підготовки і консультування. Основна мета - довіра до національної продукції, послуг і постачальників продуктів і послуг.

Ринок сертифікаційних послуг є відносно новою сферою для молдавської економіки. В даний час важливо зміцнювати інституційний потенціал системи інфраструктури оцінки відповідності як однієї зі складових якості, так, щоб отримати довіру на зовнішньому ринку до сертифікатів, затверджених у Молдові.

Ключові слова: послуги, ринок послуг з сертифікації, тенденції в консалтинговій JEL класифікації M1 - Бізнес-адміністрування, M16 - Міжнародне бізнес-адміністрування, M21 - Бізнес Економіка, M51 - Рішення з працевлаштування .

Туркану Г., Жетя В. Анализ рынка сертификационных услуг Молдовы.

Конкурентоспособность, которая имеет решающую роль в производстве и продаже качественных товаров, стала одной из главных забот правительства и компаний из разных стран, которые желают стать лидерами на международном уровне. Молдова также имеет такой цели. Национальные усилия, сосредоточенные на реализации европейских правил, реализации международных и европейских стандартов, в том числе в области качества, создание национальной системы оценки соответствия, повышения качества образования, в том числе непрерывного образования и подготовки кадров - все будет способствовать достижению социальной конкурентоспособности.

В Молдове были построены национальные структуры многостороннего характера качества, особенно на частной основе. Это включает в себя соответствие национальной оценки инфраструктуры организации образования, профессиональной подготовки и консультирования. Основная цель – доверие к национальной продукции, услугам и поставщикам продуктов и услуг.

Рынок сертификационных услуг является относительно новой сферой для молдавской экономики. В настоящее время важно укреплять институциональный потенциал системы инфраструктуры оценки соответствия как одной из составляющих качества, так, чтобы получить доверие на внешнем рынке к сертификатам, утвержденных в Молдове.

Ключевые слова: услуги, рынок услуг по сертификации, тенденции в консалтинговой JEL классификации M1 - Бизнес-администрирование, M16 - Международное бизнес-администрирование, M21 - Бизнес Экономика, M51 – Решения по трудоустройству.

Turcanu Gh., Zetia V. Analysis of the certification services market of Moldova.

Competitiveness, which has a decisive role in producing and selling quality goods, has become one of the main concerns of governments and businesses in all countries that claim to become leaders in regional and global rankings. Moldova also has such a goal. National efforts focused on putting into practice the European regulations, the implementation of international and European standards, including quality, establishment of a national conformity assessment system, enhancing the quality of education, including continuing education and training – all will contribute to achieving social competitiveness. In Moldova was built a national structure multilateral of quality, especially on a private basis. This includes the national conformity assessment infrastructure and organizations in the education, training and consultancy fields. Its basic purpose is to generate confidence in products, services and their suppliers.

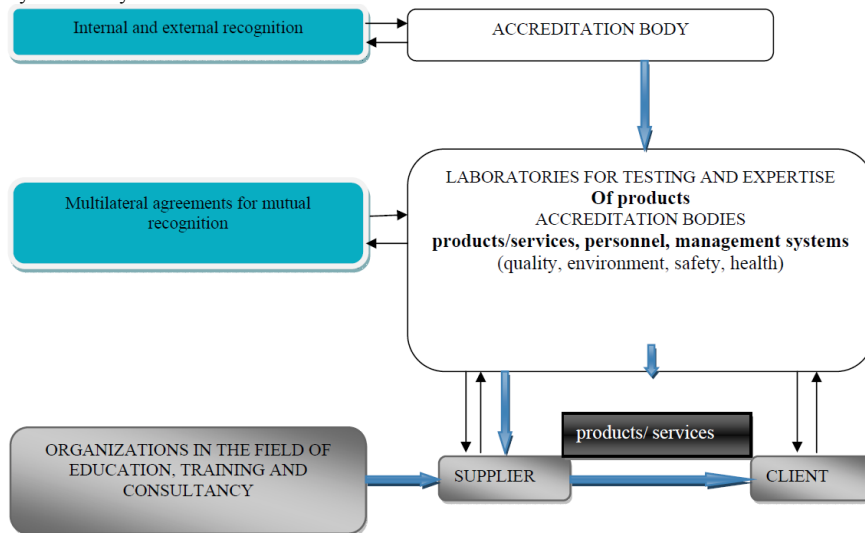
The certification market is relatively new to the Moldovan economy. Currently, it is important to strengthen the institutional capacity of the system of conformity assessment infrastructure as a pillar of quality, so as to obtain credibility on the external market for certificates approved in Moldova.

Keywords: services, certification services market, trends in consultancy JEL classification M1 - Business Administration, M16 - International Business Administration, M21 - Business Economics, M51 - Firm Employment Decisions.

It is now widely recognized that the main engine of global progress is the competition between countries to gain supremacy in designing, producing and marketing goods and services of superior quality. This is a competition to raise the living standards of the population, the standards of personal and social life. Thus, competitiveness, which has a decisive role in producing and selling quality goods, has become one of the main concerns of governments and businesses in all countries that claim to become leaders in regional and global rankings. Moldova also has such a goal. National efforts focused on putting into practice the European regulations, the implementation of international and European standards, including quality, establishment of a national conformity assessment system, enhancing the quality of education, including continuing education and training – all will contribute to achieving social competitiveness.

The legal framework for conformity assessment of products, equipment, processes, technologies, production systems and hazardous works, software, quality systems and services (hereinafter named products) used in the Republic of Moldova in order to ensure national security, prevent fraud, protect rights, protection of life, heredity, health and property, environmental protection is provided by the Law on Product Conformity Assessment no. 186 -XV from 24.04.2003 [1].

The field of the law covers all products placed on the market and/or used in the Republic of Moldova. In order to ensure conformity assessment activities, in Moldova has been established the National Accreditation System and the National Conformity Assessment System, which represent separate organizational structures, with their own rules and procedures, to ensure cooperation of all participants and the respective coordination of the activity conformity assessment.

Figure 1. Quality Infrastructure in Moldova
Source: prepared by author.

Quality infrastructure in Moldova. Certification is a procedure by which a third party gives written assurance that a product, process or service complies with specified requirements. [3] It is different from other systems of proof of compliance, such as statements of the supplier, testing reports or reports conducted by inspection bodies. Certification is based on the results of tests, inspections and audits and give customers confidence in the systematic intervention of a competent third party. Certification is an advantage both for the producer and for the acquiring consumer or distributor. It adds value to the product or service bearing an incontestable trademark. For the manufacturer or services provider, certification reevaluates goods or services, opens markets and simplifies relationships. For the user, it provides assurance that the purchased product meets the specifications defined or that the processes provided by an organization meet specified requirements. Certain product certification marks may represent security and quality. Certification facilitates differentiation of apparently identical products or services, it gives everyone the opportunity to take action in case of dissatisfaction.

In Moldova was built a national structure multilateral of quality, especially on a private basis. This includes the national conformity assessment infrastructure and organizations in the education, training and consultancy fields. Its basic purpose is to generate confidence in products, services and their suppliers, as is shown in Figure 1.

The international testing market, inspection and certification (TIC). The global market of testing, inspection and certification (TIC) in 2012 amounted to about 100 billion. Euro. The top ten companies that dominate the international market are located in Europe, but are globally active. It is estimated that the TIC market trend during the period 2012-2015 will be about 10mlrd. Euro. The market is dominated by a few players, out of which the highest ranked are SGS, with 10% of market value, Bureau Veritas whose rate is 8.5% and Intertek with a rate of 5%.

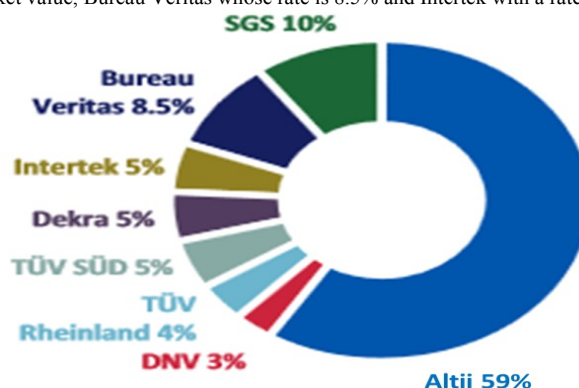

Figure 2. Market share of market players

Source: Capital Partner [5]

However, in terms of influence on different markets, the figure below certainly shows that SGS dominates, only the three players in major sales volume market share differs from market to market.

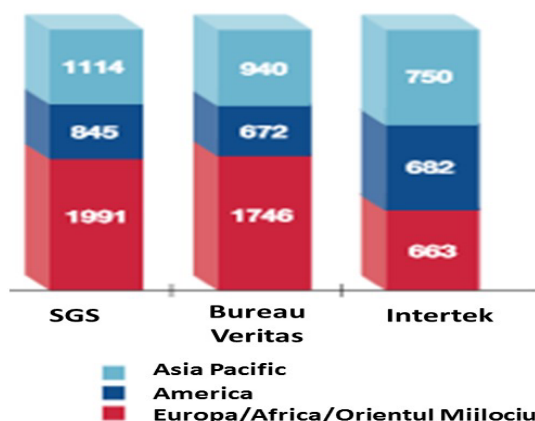

Figure 3. The sales volume distributed geographically

Source: Capital IQ [6]

In the European Union, according to the *European Co-Operation for Accreditation* [7], the accreditation network is growing given that many countries have established national accreditation bodies. Since 2008 there has been a 20% increase in the number of accredited organizations signatory to this association, respectively, increasing the number of fields in which accreditation is used.

A positive tendency is noted of the European market of certification for all of its components. A significant development is recorded by organic certification – 33.6%, being directly proportional to the demand in the international market of organic products, starting with food and ending up with cosmetic products.

Table 1. The evolution of the EU market certification components

Statistics	2010	2011	Evolution, %
Laboratories calibrations	2543	2598	2,16
Laboratory testing 17025 [8]	11989	12833	7,03
Laboratory testing 15189 [9]	869	1871	115,3
Inspections	4569	4788	4,8
Product certification bodies	967	974	0,72
Certification bodies for management systems	1018	1113	9,3
Certification bodies for people	307	319	3,9
Organic certification	125	167	33,6
OHSAS [10]	171	203	18,70
Food safety management systems	172	173	0,6

Source: www.european-accreditation.org

The certification market in Moldova. According to data provided by the NBS, during the years 2007-2011, the GDP had a fluctuating trend, decreasing by 10% in the post-crisis year of 2009, when it amounted 127,666.36 million lei, current market prices. In the following years, the GDP returned to position, recording data better than prior to 2009, increasing by 32%.

Accordingly to the evolution of the gross domestic product, the services provided to companies have the same floating development, down from 4.4% in 2009 over the previous year and an increase of 33% in 2011 compared to 2009. [2]

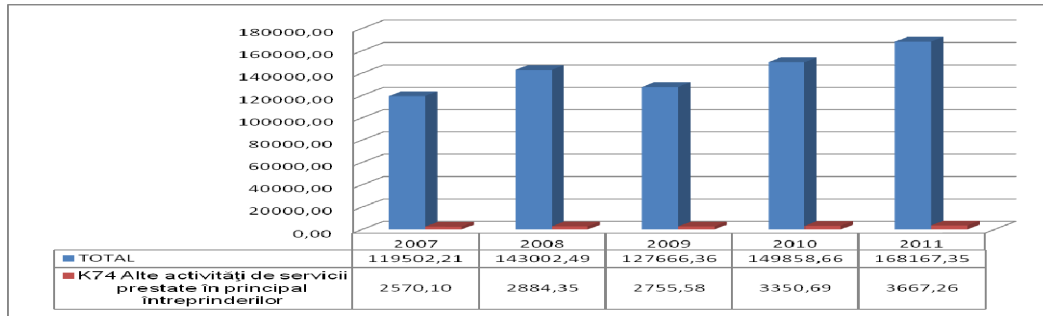

Figure 4. GDP growth, mln lei

Source: developed by the author based on data provided by the NBS.

The situation is different considering the contribution of these services to the formation of the output during 2007-2011. Despite the fact that the GDP was growing in 2007-2008, the share of business services is down by 0.13 pp. This is explained by the fact that the GDP growth relative to the growth of these services has been more significant and the contribution of other economic activities was higher.

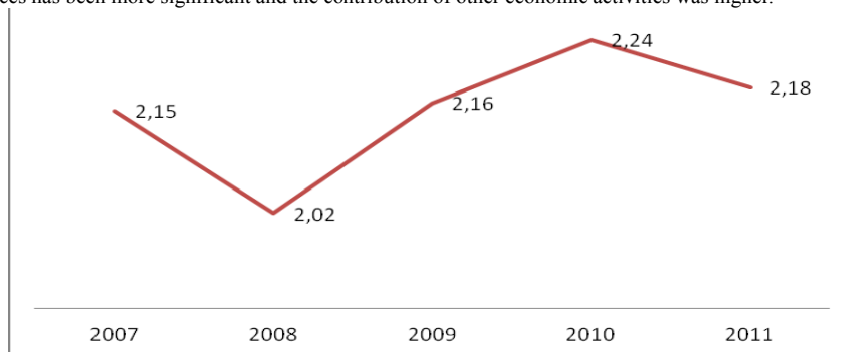

Figure 5. Developments of other services rendered to enterprises, %

Source: prepared by the author based on data provided by the NBS.

Over the next three years, from 2008 to 2010, the share of business services in the volume of production and services is increasing, 2.24% recorded in 2010 as in 2011 to be in a slight decrease of 0.06 percentage points.

Sales revenue for this category of services, during 2009-2012, has recorded significant increases. In 2011, the sales revenue increased by 50% compared to 2009, and in 2012 it decreased by 10% amounting to 3507.4 million lei.

Table 2. Sales revenues of other services provided to enterprises, by ownership, mln lei

	2009	2010	2011	2012
Large	532,4	655,6	1116,1	639,3
Medium	602,4	738,4	686,4	798,8
Small	933,6	1069,3	1413,6	1333,8
Micro	525,9	564,8	686,1	735,6
Total	2594,30	3028,20	3902,10	3507,40

Source: prepared by the author based on data provided by the NBS.

Analysis of these sales by ownership shows that, in 2012, small businesses have a significant share - 38%, position maintained during the reference years.

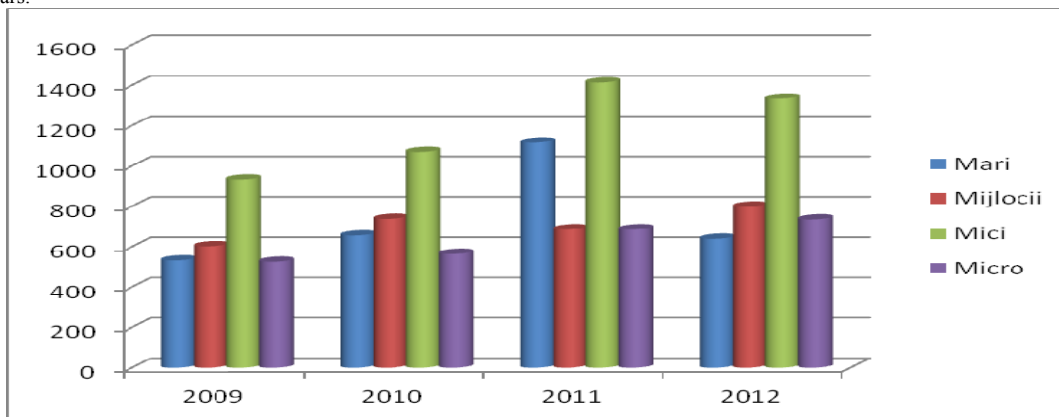
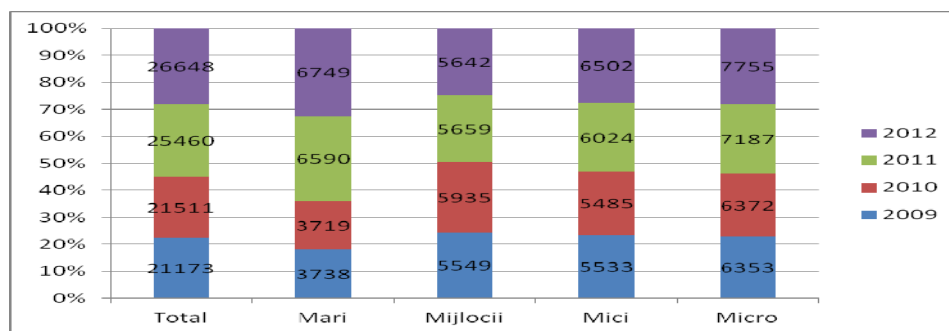

Figure 6. The evolution of sales revenue for other services rendered to enterprises, mln lei

Source: prepared by the author based on data provided by the NBS.

According to the revenue contribution of sales, small companies are followed by medium ones and the micro sized - with 22% and 20% respectively. In 2012 the number of large firms in the services business significantly decreased - with 477 companies.

Figure 1. Number of employees involved in providing services for businesses, people

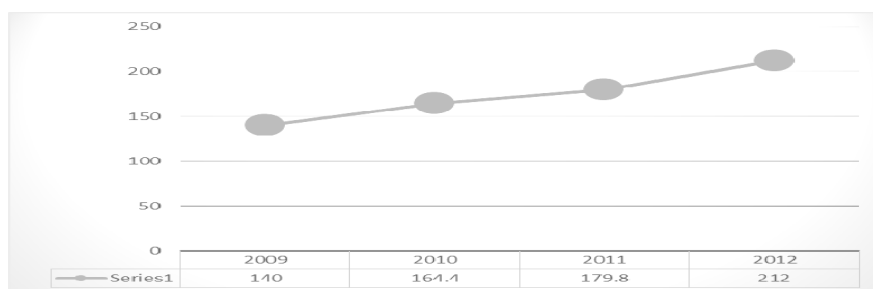
Source: prepared by the author based on data provided by the NBS.

Overall, the number of employees is increasing steadily over the last 4 years. Most employees are trained in micro companies - 7755 people in 2012, increasing by 29% compared to 2009. A significant increase was recorded for 2011 in large companies - 77% or 2871 persons.

The current situation of the certification market in Moldova

Likewise to the other former socialist countries, Moldova's transition to a functional free market economy between the years 1990-2000, also included the transition of companies and other organizations to "quality control" by the state for more effective approaches, as "Quality Assurance" and "Total Quality Management". The certification market has changed a lot from 10-12 years ago, there are more competitors, others have disappeared, and now there are several certification bodies who hold important positions in this market. The national market for product certification and management systems is a saturated, hosting 141 companies.

According to information provided by the National Bureau of Statistics, the market volume in 2012 reached 220 million Lei, increasing significantly compared to previous years - by 51 % compared to 2009. These increases are due to the liberalization of the domestic market and increasing demands for domestic products, and on the other hand due to the increasing number of market players.

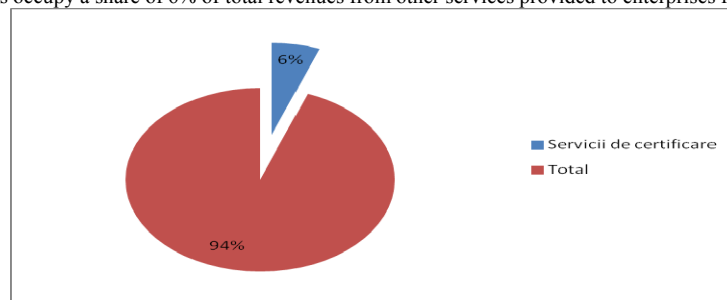

Figure 8. Evolution of certification services, mln. lei

Source: prepared by the author based on data provided by the NBS.

The certification trend is based on both economic agents that will work with state institutions to participate in auctions or tender for offer selections and those who want to export or have foreign relations of partnership, but also those who to improve their business performance.

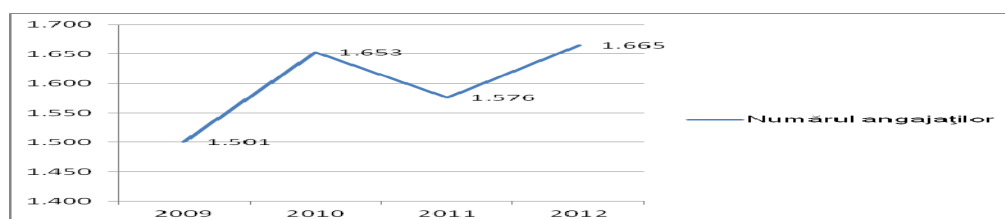
Certification services occupy a share of 6% of total revenues from other services provided to enterprises for the year of 2012.

Figure 9. The share of certification services, %

Source: prepared by the author based on data provided by the NBS.

Evolution of the number of employees in certification companies, over the past four years, is fluctuating one, keeping the figures between 1500 and 1600 people. In 2012 this figure had risen to 1665 people, an increase of 6% from 2011 and 11% compared to 2009.

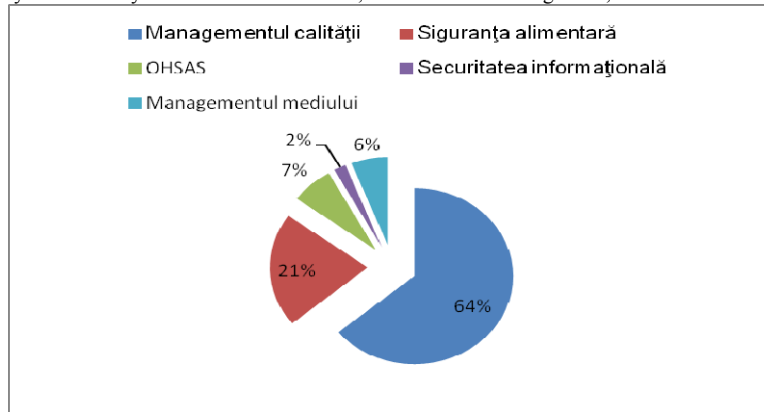
Figure 10. Evolution of the number of employees in certification companies, individuals

Source: prepared by the author based on data provided by the NBS.

The certification market is dominated by micro institutions by the number of employees, while the leaders in this market are small and medium-sized institutions, which demonstrates that micro companies are specialized narrow on only some of the fields in this sector, with a strictly limited range of services.

Out of the 141 enterprises in the certification and testing field, the majority belongs to the collective property - 74% (104 companies); 18 are state - owned institutions, which represent 12 and 5% of all companies are foreign-owned institutions (Switzerland, UK, Romania, Italy).

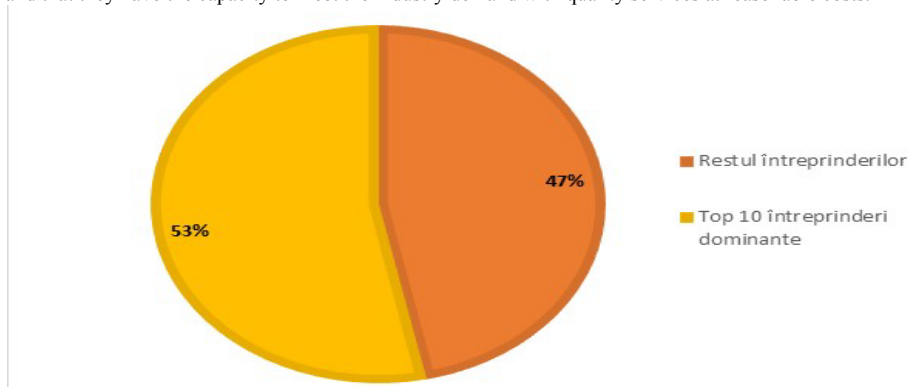
According to the study conducted by CCI and attended by over 335 businesses in Moldova, the highest share was held by quality management (ISO 9001), followed by food security and at a much lower rate, environmental management, information security and OHSAS.

Figure 2. The share of management systems in quality certification
 Source: prepared by the author based on data CCI.

Based on this study, the businesses that use the services of certification, 60% do not ask for advice, and 31% - occasionally. And only 7 have permanent consultants. The certification market is very diverse with a wide spectrum of services and like any market; it is dominated by a few major players holding the majority share.

Thus, for 2012, the top 10 companies occupy 53.35% of the whole market of certified products/services, amounting to the value of 113,119,532. These businesses provide services to their customers regarding the different products and systems that can be certified by them, their share is broadly in the certification field. Out of the 10 certification bodies, five are state enterprises, which demonstrates that the services provided by them are recognized and that they have the capacity to meet the industry demand with quality services at reasonable costs.

Figure 3. Market share of the major 10 certification enterprises, 2012
 Source: prepared by the author based on data provided by the NBS.

As a review of the market, it is composed of one large company with a total of 222 employees and a market share of 11.3% (23.9 million lei) - The National Institute of Standardization and Metrology. However, the market operates six medium enterprises (from 52 to 125 employees - 125 people are employed at the Energy Inspectorate), 32 small and micro enterprises remaining.

From what can be seen from the table below, the market leader is the National Institute of Standardization, followed by Technical Center for Security and Certification, and the Center for Certification OPFF.

Table 3. Sales volume and share of the main companies certification, 2012

N d/o	Certification body	Sales Volume, mln lei	Share %
1.	The National Institute of Standardization	23,9	11,3
1.	he Technical Center for Security and Certification	14,6	6,9
2.	The Center for Certification OPFF	12,2	5,8
3.	Laboratory SYNEVO S.R.L	10,6	5
4.	The National Center for checking the quality of alcoholic beverages	9,9	4,7
5.	SRL "BINASTRO COM"	9,5	4,5
6.	SRL "TESTAREPRIM AUTO"	9,1	4,3
7.	SRL "B&M TEST"	8,9	4,2
8.	SA ICS SGS	7,2	3,4
9.	The Center of Standardization and Metrology Balti	6,9	3,2
10.	Total 9 key players	112,8 mln lei	53,3

Source: prepared by the author based on data provided by the NBS

Out of the certification bodies, not all have their testing laboratories for their products to be certified. Those that do not have their own labs, they do tests and conduct trials in other companies under an agreement between the parties. Currently, there are 106 testing laboratories accredited by MOLDAC that are equipped with the technique and apparatus for testing and trying a wide range of products (http://www.acreditare.md/public/files/registre/Registru_LI.pdf). In Moldova, there are currently no laboratories for testing products from the GMO group; these tests are done in Bulgaria for bodies providing such services for domestic enterprises. Out of the products tested in laboratories certification institutions, the largest share hold alcoholic products - 24% followed by construction materials and food products, which are in the same position - 19% water and mineral, industrial products and oil products.

Moldova currently has over 100 registered companies (mostly in the private sector) that tend to compete - in the global market - by product/service quality - through effective implementation of quality management approaches. The certification market is relatively new to the Moldovan economy, constantly growing and very requested, based on the idea that the flow of goods between export/import is very high which must provide its consumers the quality required and expected. The most important quality of European organizations such as - EOQ (European Organization for Quality) and EFQM (European Foundation for Quality Management) is that they may be invited to participate - in European programs, as well as European funding - to support Government and certified quality professionals internationally to improve competitiveness through quality products and suppliers in Moldova. Currently, it is important to strengthen the institutional capacity of the system of conformity assessment infrastructure as a pillar of quality, so as to obtain credibility on the external market for certificates approved in Moldova. Based on estimates made, it appears that for the next years, the certification of Moldova will grow approximately 10 % by 2015 and 17% by 2020.

REFERENCES:

1. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.141-145/566 din 11.07.2003
2. According to CAEM, consulting and certification services in Moldova are included in section K74.
3. Ghidul 2 ISO/CEI: 1996
4. <http://www.acreditare.md>
5. <http://www.ceoc.com/documents/Testing%20inspection%20and%20certification%20industry.pdf>
6. http://www.clearwatercf.com/documents/sectors/TIC_report_FINAL_.pdf
7. <http://www.european-accreditation.org>
8. ISO/IEC 17025:2005 General requirements for the competence of testing and calibration laboratories
9. ISO 15198:2004 Clinical laboratory medicine

УДК 330.341.1:334.722.2 (477)

ОСОБЕННОСТИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА УКРАИНЫ В УСЛОВИЯХ МЕЖДУНАРОДНОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ

Чижиков Г.Д., д.э.н., профессор, заслуженный экономист Украины, почетный консул Французской Республики в г. Донецке (Украина)

Чижиков Г.Д. Особливості інноваційного розвитку малого та середнього бізнесу України в умовах міжнародної економічної інтеграції.

Стаття присвячена дослідженню процесів інноваційного розвитку малого та середнього бізнесу України в умовах міжнародної економічної інтеграції. Визначено, що найважливішою перевагою малого бізнесу, що працює на потреби великого, є його гнучкість, здатність швидко перебудуватися з виробництва одних комплектуючих на інші. Це необхідна передумова для інноваційного розвитку будь-якої країни.

Сучасні тенденції розвитку світового господарства позначили нове місце і нетрадиційні форми малого та середнього бізнесу в умовах інтеграції національних економік у світовий економічний простір. Доведено, що малий і середній бізнес за рахунок фактора своєї всебічної залежності від змін параметрів зовнішнього середовища є більш рухомою, мобільною та сприйнятливою до інновацій формою організації господарської діяльності в умовах ринкової економіки.

Таким чином, комерційне просування вже створених нововведень має забезпечуватися розвиненою системою МСБ як інтегрального компонента конкурентного ринкового механізму, за умови стратегічного союзу з великими корпораціями.

Ключові слова: МСБ, постіндустріалізація, криза, інноваційний розвиток, світове господарство.

Чижиков Г.Д. Особенности инновационного развития малого и среднего бизнеса Украины в условиях международной экономической интеграции.

Статья посвящена исследованию процессов инновационного развития малого и среднего бизнеса Украины в условиях международной экономической интеграции. Определено, что важнейшим преимуществом малого бизнеса, который работает на нужды крупного, является его гибкость, способность быстро переоборудовываться с производства одних комплектующих на другие. Это необходимая предпосылка для инновационного развития любого государства.

Современные тенденции развития мирового хозяйства обозначили новое место и нетрадиционные формы малого и среднего бизнеса в условиях интеграции национальных экономик в мировое экономическое пространство. Доказано, что малый и средний бизнес за счет фактора своей всесторонней зависимости от изменений параметров внешней среды является более подвижной, мобильной и восприимчивой к инновациям формой организации хозяйственной деятельности в условиях рыночной экономики.

Таким образом, коммерческое продвижение уже созданных нововведений должно обеспечиваться развитой системой МСБ как интегрального компонента конкурентного рыночного механизма, при условии стратегического союза с крупными корпорациями.

Ключевые слова: МСБ, постиндустриализация, кризис, инновационное развитие, мировое хозяйство.

Chyzykov G. Features of innovation development small and medium business in Ukraine in conditions of international economic integration.

The article investigates the processes of innovation development of small and medium enterprises in Ukraine in conditions of international economic integration. The major advantage of a small business, working to the needs of large, is its flexibility, the ability to quickly rearrange some production to other components. Is a prerequisite for innovative development of any country.

Modern trends in the global economy marked the new location and non-traditional forms of small and medium-sized businesses in the integration of national economies into the global economy. Proved that the small and medium business by a factor of depending on its comprehensive parameter changes of the external environment is more mobile, mobile and receptive to innovation form of organizing economic activity in a market economy.

Thus, the commercial promotion has already created innovations should ensure of developed system of SMEs as an integral component of a competitive market mechanism, provided strategic alliances with large corporations.

Keywords: SMEs, postindustrialization, crisis, innovative development, the world economy.

Постановка проблеми. На даном етапі розвитку міжнародні економічні відносини знаходяться в стадії серйозних трансформацій, зв'язаних з новими економічними викликами ХХІ століття. При цьому важливішу роль грають процеси глобалізації і формування постіндустріального суспільства, характеризуються принципово новими, інформаційно-комунікаційними і наукоємними технологіями.

Малий і середній бізнес стає тем сектором економіки, який самостійно, або в взаємодії з великими фірмами і державними організаціями, здатен брати безпосереднє участь в формуванні і стимулюванні